

Carta d'un coala a Enric González

Enric González és un articulista d'èxit, i diàriament, des de les pàgines d'*El País*, ens entreté amb les seues columnes, amb les quals podem estar més o menys conformes, però que sempre revelen una singular manera de veure les coses. El diumenge publica un article amb més extensió sota l'epígraf "Un asunto marginal", i on, pel que sembla, porta a col·lació situacions desesperades i inversemblants, amb les quals li agrada sentir-se identificat d'alguna manera, perquè a parer seu en aquest món insòlit allò absurd és la cosa més normal (i ja enteneu què vull dir). Fa un parell de setmanes va escriure un article de títol "L'exemple del coala", que comença d'una forma del tot inaudita: "El coala sembla feliç. Potser ho és. Mireu-los:

una monada. I, tanmateix, podem catalogar-lo com el mamífer més lamentable del planeta" (*El País*, 28/9/08).

Convindreu que catalogar el coala, un dels marsupials més populars d' Austràlia, com el mamífer més lamentable del planeta sí que és una mostra, del tot inesperada, de *marginalitat*. Però per què el coala és un ésser tan "lamentable"? Vegeu l'explicació gastrosòfica de l'assagista: "Heu tastat una fulla d'eucaliptus? No ho feu. És coriàcia, tòxica i a penes proporciona aliment. Moltíssimes espècies s'extingiren amb l'arribada de l'eucaliptus. Unes altres cercaren noves llars per a establir-se. El coala no. El coala es va estimar més d'adaptar-se i conformar-se amb allò que tenia. De llavors ençà, la seua vida ha anat esdevenint una autèntica porqueria." L'article d'Enric González és una perla en el seu gènere, i quasi epitomitzava tot allò que un columnista ha d'evitar: un mal ús de la documentació, una paràbola impossible de mantenir, una concepció errònia, del tot esbiaixada, dels mecanismes biològics. Però sembla que tant li fa, i prossegueix la seua cursa marginal: "Per a comprendre-les amb la nova dieta i pair les fulles de l'eucaliptus, el coala desenvolupà una mena de microbi estomacal. Però això ho féu llavors, quan posseïa la intel·ligència d'un mamífer."

Ah, el portentós columnista! Quina mirada de sagacitat ens llança des de la seua petita fotografia que il·lustra la secció!

Martí Domínguez

JOSE LUIS INIESTA

Segons ell, aquesta alimentació monòfaga ha produït la reducció del cervell del coala i n'ha fet un sòmines lamentable ("la dieta d'eucaliptus ha originat un progressiu empètitament del cervell"). I postil·la: "No crec que calga menjar cada dia mig quilo de fulles, com el coala, per a convertir-se en un imbecil." Aleshores desenvolupa, llançant-se al buit, la gran metàfora—allò cap on treia cap tota aquella esperpèntica lliçó de biologia: "Potser és possible d'aconseguir el mateix efecte amb unes quantes idees, mastegades durant anys i anys. Es podria començar amb un parell de conceptes bàsics, pàtria i nació." Efectivament, el senyor columnista, amb aquest atac iconoclasta al coala, volia insultar els nacionalistes. Monòfags (d'idees), *ergo*, rucs, conclou.

Amics meus, si haig de triar entre una ment preclara com la d'Enric González o una de senzilla com la del coala, no en tinc cap dubte. Ja Thomas Huxley va dir una cosa semblant al bisbe Samuel Wilberforce: si havia d'escollir entre provenir dels simis o pertànyer a una espècie que feia ús de la intel·ligència d'una manera tan pedestre, la seua decisió era clara. Em demane de quins aliments s'ha nodrit darrerament el senyor columnista per a engendrar un producte d'aquesta naturalesa. Potser caldria recomanar-li que canviara urgentment de dieta. I també caldria apressar-lo que estudiara una mica més: a Austràlia hi ha milers d'espècies—moltes de les quals marsupials—que viuen en el centenar de taxons d'eucaliptus. També caldria explicar-li que la grandària del cervell no té res a veure amb la intel·ligència, i en aquest sentit recomanar-li l'article de Stephen Jay Gould "Sombreros anchos, mentes estrechas" ("Drakontos", *Crítica*), on es desmunten les tesis racistes i masclistes basades en l'embalum cefàlic. Com tot bon naturalista sap, Austràlia és una de les regions més meravelloses i riques en biodiversitat del planeta, i això és degut, en bona part, al repugnant eucaliptus. Però segurament aquests ets i uts no interessen gota el senyor Enric González. Pobre coala, a un pas de l'extinció per la reducció del seu hàbitat, pel canvi climàtic, pel foc i la sequera! Només faltava el senyor articulista.